

Projektbeskrivelse for: Provstiet OG kommunen/ Provstiet I kommunen

I 2007 blev den seneste kommunalreform gennemført i Danmark. Landet gik fra 271 kommuner og 13 amter til 98 kommuner og 5 regioner. I forlængelse her af blev næsten alle provstigrænser og kirkelige ligningsområder gjort identiske med kommunens grænser. Indsatsområdet ”Provstiet **OG** kommunen/ Provstiet **I** kommunen” undersøger den nu over ti år gamle kommunalreform og hvorvidt dens ændringer har haft nogen betydning for relationen mellem kirken og kommunen: administrativt, relationelt, operationelt?

Indsatsområdet ”Provstiet **OG** kommunen/ provstiet **I** kommunen” indgår som en del af Kirken på landets projektets overordnede formål, om at nytænke kirkens rolle i både lokal- og civilsamfund med det mål, at kunne etablere et folkekirkeligt beredskab til kirken på landet.

Problemformuleringen og opsætningen er udarbejdet på baggrund af drøftelser med Den danske Provsteforening.

Formål

Undersøgelsen har til formål er at dokumentere og belyse på hvilke områder og i hvilket omfang kommunalreformen har haft betydning for forholdet mellem provsti og kommune. Og i denne sammenhæng, om muligt, udpege områder, hvor der er mulighed og potentiale for nytænkning og udvikling i forholdet mellem kommune og provsti (provst, PU og provstiets sogne).

Fokusområderne:

- Hvordan kan sognets interesser varetages og formidles af provstiet i forhold til kommunen?
- Kan man identificere potentiale omkring koordinering/samarbejde af fælles interesser mellem provsti og kommune?
- Kan man pege på ”gråzoner” hvor forskelligheden i lokal konsensus og traditioner i forhold og praksis mellem provsti/kommune afspejles uden at der (nødvendigvis) er lovgivet om disse? Har provstiet og kommunen eksempelvis et lokalt samarbejde vedrørende koordinering af den lokale infrastruktur eller er der udviklet en lokal praksis for samarbejde på det kulturelle eller diakonale område (hertil refereres bla. til Center for frivilligt Socialt Arbejde og FUVs undersøgelse ”Jeg tror simpelthen, at barriererne ligger mellem ørerne” fra 2017).
- En identifikation af aktørerne i forhold til at aktivere/bremse samarbejdet/samspeilet.

Herved udforske områderne:

- **Kommunestrukturen/kommunalreformen:** med indføringen af kommunalreformen skete der en ændring af forholdet og den direkte berøringsflade mellem kommune og kirke. Kommunalreformen indebar en ændring af de forskellige kommunale sektorer (sundhed, kultur, skole). Disse kommunale ændringer havde konsekvenser for lokalsamfundene, hvor mange lokale institutioner blev nedlagt og lagt sammen til større enheder. Hermed ændres karakteren af associationsfladerne mellem kirke, sogn og kommune.
- **Det sociale arbejde/diakoni:** både kirke og kommune er aktive aktører inde for det sociale område. Kirkens diakonale arbejde og kommunens sociale arbejde udgør en potentiel kontakthflade for gensidig inspiration og samarbejde. Med kommunalreformen skete der en centralisering af kommunen og dets institutioner, og i dette kan der opleves en distance mellem kommunen/borgere. Kirken er her modsat kommunen stærkt forankret i lokalsamfundene og har en stor lokal berøringsflade.
- **Kultur:** både kirken og kommune har interesser i at skabe en attraktiv kommune og herunder lokalliv. Et samarbejde mellem Folkekirken og kommunen kan åbne op for adgang til hinandens ressourcer og netværk, og kan være med til at skabe et lokalliv fyldt med kulturelle og sociale arrangementer.
- **Folkeskolen:** Konfirmationsforberedelse er en folkekirkelig kerneopgave og udgør et mødested for: kirken og dets unge medlemmer og for kirken og kommunen. Med den nye skolereform i 2014 blev vilkårene for konfirmationsforberedelse ændret, og derved også kontakten og forholdet mellem kirke/kommune/folkeskole.

Metode

Undersøgelsens design bygger på to hovedelementer:

- **Indledende desk-research:** Den indledende desk-research er et internt redskab, som anvendes med det formål at skabe sig et overblik over indsatsområdet og den tilhørende litteratur.
- **Kvalitative personinterviews:** Semistrukturerede interviews med en tematiseret interviewguide med borgmester og kommunaldirektør, og provst og provstiformand fra seks udvalgte case-kommuner:
 - o Seks provstier/kommuner (tre jyske, et fynsk, et sjællandsk og et fra Lolland-Falster)

- Interviews med provster og/eller formand for provstiudvalg
- Interviews med borgmestre og/eller kommunaldirektører evt. suppleret med forvaltningschefer

Borgmester, kommunaldirektør, provst og provstiformand er udvalgt som primære repræsentanter for den formelle relation: provsti/kommune/ligningsområde. I udvælgelsen af de seks case-kommuner er der søgt at sikre en geografiske spredning, således at både forskellige stifter og landsdele er repræsenteret.

Udvælgelsen af de seks case-kommuner har til formål at tilvejebringe en praksisafdækning omkring forholdet mellem provstiet og kommunen. Herunder relateres der til kommunalreformen og dens strukturelle ændringer.

Kildemateriale

Det er begrænset hvad der findes af tilgængelige litterære undersøgelser om dette emne: forholdet mellem kommune og kirke. Derfor anlægges der et bredt og udforskende perspektiv i forhold til materialet til undersøgelsen. Der vil blive søgt og samlet forskningslitteratur og rapporter fra VIVE, Kommunernes Landsforening, Folkekirkens Uddannelse- og Videnscenter, Landdistriktsforskningscentret, Universiteter og ved diverse nyhedsmedier. Udover dette vil der blive indsamlet faktuel viden om de medvirkende: kommuner og provstier.

Målsætning

Målsætningen for denne undersøgelse er udarbejdelsen af en rapport som belyser forholdet mellem provsti og kommune, som videre kan danne grundlaget for et udviklingsperspektiv i relationen mellem parterne.

Målsætningen for Kirken på landet projektet er at arbejde med og belyse forskellige områder og problemstillinger i forhold til kirken på landet, hvortil der er udvalgt syv indsatsområder. Alle indsatsområder arbejder med projektets overordnede mål og belyser derved forskellige aspekter af udvalgte områder: Hvor ”Provstiet **OG** kommunen/ provstiet **I** kommunen” har fokus på det relationelle forhold mellem provstiet og kommunen, så arbejder indsatsområdet ”Kirken og lokalrådet” med et fokus på lokalrådene og erfaringerne derfra, med henblik på at belyse civilsamfundets og borgernes interesser med kirken som medaktør.